

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Qvadriga Pietatis

Bebius, Philippus

Coloniae, 1616

Dialogismvs De Contritione Et Attritione. Doctor & Discipulus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-55113](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-55113)

DIALOGISMVS
DE
CONTRITIONE
ET

ATTRITIONE.

Doct̃or & Discipulus.

DISCIPVLVS.

Hicceat mihi per tuam
humanitatem hodie
id quod nostra omni-
umq; plurimum in-
terest, ex te quaerere. Saepenum̃
ro audire memini, quantum mo-
menti ac ponderis in Contritio-
ne sit ad salutem. ediffere mihi
obsecro, quam sit illa necessaria.

DOCTOR.

Contritio, si verè æstima-
mus,

mus, res est vna tam eximie
 tamque homini salutaris,
 quātumuis grauissimis le-
 ribus sit obstrictus, veniat
 petrare, atque in pristina
 gratiā huius ope restitui po-
 sit: imò etsi contigerit reser-
 tē mori, sine copia Cōfessionis
 aut vllius Sacramenti, di-
 lute nihilominus ne utique
 dubitandum. Contra vero
 quis culpę mortiferę sibi
 scius è vita decedat, quam
 Attritionem senserit (expet-
 interim Sacramenti) certum
 mum est æternis ignibus
 cipandam.

*Quid discriminis est inter Cōfessionem
 et Attritionem?*

trit
 me
 poss
 qua

D
 ab a
 veri
 tus

Rect

an
 Deu
 bon
 nia
 quic

trititionem & Attritionem? ta-
met si enim distinguere ipse non
possim, tamen video immane
quantum inter se distent.

DOCTOR.

Distingui commodè altera
ab altera nō potest, nisi priu-
vtriusque vis ac natura peni-
tus cognoscatur.

DISCIPVLVS.

Rectè. Quid igitur est Contritio?

DOCTOR.

Contritio est perfectus
animi dolor ob offensum
Deum, quem, vt summum
bonum, summè, seu super om-
nia diligere tenemur. qua
quidem definitione fundi-

E 2

mentum

mentum Contritionis statuitur Amor Dei super omnia iuncta consideratione summa bonitatis ac benignitatis diuinarum perfectionum. Desiquidem, velut è fonte emanat ille dolor, quem dicimus propter offensam tantam, tamque exhaustam Dei bonitatem. Præterius porro principium eius satis patet esse fidem diuinam sine qua impossibile est placere Deo.

DISCIPVLVS.

Satis assequi videor quæ sit de Contritione. Iam quid est Contritio?

DOCTOR.

Est dolor animi de peccato

non præcipue ille quidem fundatus amore Dei super omnia; sed ortus ex timore æternæ damnationis, vel consideratione foeditatis peccati, vel huiusmodi aliis causis. Intelligis iam præcisè in quo discrepet Contritio ab Attritione? illa potissimum nititur amore Dei, hæc timore poenarum, aut simili aliqua consideratione.

DISCIPVLVS.

Intelligo. sed illud etiam expone, an dolor ille ex metu poenarum aut aliunde conceptus, ut dixisti, bonus censendus sit, an inutilis ac malus?

DOCTOR.

E 3

Nequa-

Nequaquam inutilis, aut
 vitio ponendus, sed bonuse
 ac donum Dei, quo animus
 præparatur, atque exurgens
 incipit ad statum gratiæ: non
 uoluit quippe odium peccati
 ac propositum emendationis.
 Cæterum non est perfectio
 dolor, sicut Cōtritionis; qui
 non informatur amore Dei
 perfecto. hinc Attritio voca-
 tur seu Contritio imperfecta.

DISCIPVLVS.

*Si quis confiteretur ritu Ca-
 tholico, sed sola instructus At-
 tritione, vtrum is peccatorum
 veniam, ac Dei gratiam obtine-
 re posset?*

Do-

DOCTOR.

Omnino, quia virtus Sacramenti, vt Theologi loquuntur, facit ex attrito cōtritum. quæ ratio quoque inter optimas vna est, cur expediat crebrò confiteri, vt attritionis defectum suppleat vis Sacramenti.

DISCIPVLVS.

Nimirum hinc colligo, me posse, vt Dei gratiam consequar, contentum esse actibus attritionis, crebrior modo Confessio accedat: quandoquidem Contritio per quam difficilis est, & conatus validos requirit.

DOCTOR.

Rectè ac salutariter feceris, si fre-

E 4

si fre-

si frequenter sacra confessio
 ne animam expiaris: sed illud
 non minus prouide & cōsi-
 to, qui frequentes etiam ad
 Contritionis elicere adfue-
 scunt nam etsi contritio sola
 diuinae gratiae impetrandae
 sufficiat, absque Confessione
 (voluntas modo adsit ei
 obeundae quo tempore prece-
 ptum urgebit) tamen cum illud
 sit admodum difficilis, ut no-
 st; , semperque in huius vice
 caligine, ac tenebris, animae
 suspenso ac dubio fluctuan-
 dum sit, veramne contritio-
 nem habeamus, nec ne; oportet
 nostrae contritioni iungere
 Sacramentum Confessionis,
 ne in negotio aeternae salutis
 ea quae

ea e
 mu
 nec
 Sac
 tie
 no
 on
 pe
 ha
 A
 ni
 E
 tu
 b
 e
 c

ea quæ sunt parum tuta secte-
mur. at quanto etiam magis
necessarium est salutare hoc
Sacramentum vsurpare, quo-
tiescunque apparet dolorem
nostrum non esse nisi attriti-
onem, seu contritionem im-
perfectam? itaque grauius
hallucinans, dum te dicit
Attritione contentum, aliud
nil magnopere requirere.

DISCIPVLVS.

Ego vero à te expectoracionem
tuæ assertionis, vt me probes
hallucinatum.

DOCTOR.

Ratio in promptu est, non
enim statim, commisso pec-
cato, ad manum tibi semper

E S

est Sa

est Sacerdos, cui illud aper-
as, vt absoluaris: quin imo
accidere haud rarò potest, vt
desit spatium confitendi sub
ita morte præuento (quis nã
que illud tibi certo spon-
dit?) aut mille alijs vijs, Sa-
cramenti poenitentię exper-
oculto Dei iudicio è vit-
abripiaris. Sed fac te rã
confessum de culpis totius
vitæ mori, anæ ingens ma-
lum videtur tanto tempore
pati Deum inimicum fieri
atque infensum, cum attritio-
tua te illi reconciliare non
possit? anæ damnum grauif-
simum, omnia bonorum ope-
rum merita deperdere, qui-
bus a primis initijs scelerum

ad-

admissorum cumulari potu-
isses? quid est, si hoc non est,
omnium lachrymis deplo-
randum?

DISCIPVLVS.

*Capio intimis sensibus ratio-
nes tuas. sed num quas alias
eiusdem generis habes?*

DOCTOR.

Habeo. sed hæc vna instar
omnium ac peremptoria, vt
dici solet, æstimāda est, quod
vt verum sit, attritionem vnā
cum Sacramento sufficere
peccatori ad statum gratiæ
extollendo: non tamen est
certitudo fidei, qualis est,
verā contritionem id validè
præstare. atqui in negotio
E 6 tanti

tanti momenti, à quo pende
 falus anime tutiora semper
 ligenda quis non vider? Qu
 cum ita sint, nescio profecto
 quid intelligant qui hoc non
 intelligunt, quanti moment
 sit contritio ad salutem.

DISCIPVLVS.

*Tam ample de bono contriti
 nis disseruisti, vt de eius neces
 sitate iam non ambigam: illud
 vero vt cognoscam vehementer
 etiam atque etiam scire exopto,
 quo pacto ad eius perfectionem
 peruenire possim, quique sint
 actus eius particulares.*

DOCTOR.

Tres omnino actus in ra
 tione sui complectitur, do
 lorem,

lorem, propositum, petitionem.

DISCIPVLVS.

Agedum de primo doce quid sentias, atque ita doce, vt idem ipse sentiam.

DOCTOR.

Concipiendus est dolor animi appretiativæ, vt dicunt, summus, ob offensum Deum, quia Deus est, id est, omni amore, obedientia, & honore longe longeq; dignissimus.

DISCIPVLVS.

Quibusnam considerationibus dolor istiusmodi excitandus ac corroborandus est?

DOCTOR.

E 7

P

Diu, multumque cogitan-
dum, quam inæstimabile bo-
num lethali culpa nobis pe-
reat, nimirum diuina gratia,
quæ omnia bona creata dig-
nitate transcendit: eoque
iactura illius maxime pon-
deranda ac deploranda est,
propterea quod cæterorum
omnium bonorum iacturam
magnitudine superat, quan-
tumuis omnia simul iungas,
opum affluentiam, honores,
bonam valetudinem, vitam
ipsam. Secundo perpédi pos-
sunt cætera quoque peccati
mortiferi damna, cuiusmodi
sunt, nos eare constitui capi-
tales Dei inimicos, mancipia
Sathanæ, fœdos atque instar
malorum

malorum dæmonum execra-
biles, reos æternæ damnatio-
nis; quæ si singula per se tãta,
tamque horrenda sunt, vt o-
mnia huius vitæ mala, dam-
na, tormenta in vnum acer-
uatim collecta infinite exce-
dant; quid simul omnia con-
globata nostris animis per-
mouendis poterunt? Quocir-
ca non vanè dixi, dolorem de
peccato, tanquã summo ma-
lo, summũ quoque esse oportere.
deinde si vel vnicũ pec-
catum tot malis stipatum sit,
quid erit innumeris animam
obstrictam gerere?

DISCIPVLVS.

*De primo actu satis. explica
secundum.*

Do-

DOCTOR.

Is est firmum emendationis propositum, manans itidem ex amore Dei super omnia: nihil ut sit in rebus humanis tam expetendum, nihil reformidandum, ut ad peccatum iterandum inducere valeat: quandoquidem (ut supra commemoratum est) nihil est æquandum bono quod peccando perditur, nihil quoque malis ac detrimētis æquiparandum, quæ incurruntur.

DISCIPVLVS.

At qui illud propositum generale est, opinor, quod explicasti, non quæ specialia sunt in hoc in-

hoc inclusa atque inuoluta?

DOCTOR.

Plane multa sunt, quæ quasi partes sub hoc genere continentur: exempli gratia, propositum restituendi cuique quod suum est, & Dei mandata, Ecclesiæque pariter omnia observandi; voluntas item munus suum probe exequendi, nihil ut desideretur quod officij ratio exigat; voluntas peccata ipsa, etsi contritione deleta (quod incertum semper manet) clavis Ecclesiæ subiciendi in Confessione, ad minus ubi tempus præcepti aduenerit; voluntas poenitentiam iniunctâ implendi, & quo plenior
fatis

satisfactio adhibeatur, se su-
aque omnia Deo offerendis
voluntas denique occasiones
peccati proximas euitandi.

DISCIPVLVS.

*Iam quis tertius actus Con-
tritionis?*

DOCTOR.

Petitio certa cum fiducia
obtinendi à Deo veniam
peccatorum, gratiam emen-
dationis, perseuerantiam in
bonis operibus vsque ad
mortem.

DISCIPVLVS.

*Ecquod fundamentum est ta-
lis petitionis ac fiducia?*

Do.

DOCTOR.

Nitimur tum bonitate ac
 misericordia Dei infinita,
 tum Christi Domini ac Ser-
 uatoris nostri meritis, quæ
 nobis pretiosissimi sanguinis
 effusione, atque acerbissima
 morte peperit.

DISCIPVLVS.

*Gaudeo, & gratulor nobis de
 tanta contritionis excellentia.
 atqui trade mihi etiam praxim
 quandam ac methodum eorum
 que dixisti, qua quotidie uti ac
 frui possim. Virtutis siquidem
 laus omnis in actione consistit.*

DOCTOR.

Praxis optima Contritio-
 nis exercendæ est per modum
 orationis, qua tibi iã præibo.

EX-